

Zespół eozynofilowy kotów – tajemnicza choroba kotów.

Szczepanik Marcin, Karina Chmielecka

Zespół eozynofilowy kotów jest typowym problemem dla tego gatunku, a jego przyczyny są ciągle nie w pełni poznane. Zespół ten obejmuje schorzenia dotyczące skóry i błon śluzowych. Można wyróżnić 3 jego postaci: wrzód eozynofilowy, płytkę eozynofilową i ziarniniak eozynofilowy. Pomimo, że lekarze weterynarii mogą u Państwa kota postawić takie rozpoznanie, to jednak sam zespół eozynofilowy nie jest chorobą, lecz raczej charakterystycznym dla kotów polietiologicznym syndromem chorobowym.

Kot jest niezwykłym gatunkiem, u którego wiele problemów zapalnych prowadzi do pobudzenia granulocytów kwasochłonnych (są to komórki obecne we krwi odpowiedzialne u ludzi i zwierząt między innymi za procesy alergiczne). Zespół eozynofilowy obserwowany więc jest przede wszystkim u zwierząt z chorobami alergicznymi takimi jak nadwrażliwość na ukąszenia owadów, alergia pokarmowa czy też atopia. Problem, może jednak dotyczyć również kotów z chorobami na tle bakteryjnym, wirusowym, psychogennym, a niektórzy naukowcy są zdania, że prawdopodobnie choroba może mieć również podłoże genetyczne. Ciekawym zjawiskiem jest również zdolność niektórych kotów do uczulania się na własne alergeny obecne w ślinie.

Każda z postaci klinicznych, pomimo, że łącznie tworzą zespół eozynofilowy przebiega w odmienny sposób, ma również inną manifestację kliniczną.

Wrzód eozynofilowy jest jak wynika z nazwy wrzodziejącą zmianą o barwie najczęściej czerwono lub żółto-brązowej. Zmiana ta jest wyraźnie ograniczona od tkanek okolicznych i błyszcząca, a obrzeża zmiany są wyraźnie uwypuklone. Centralna część jest zapadnięta, stąd nazwa tej postaci zespołu eozynofilowego kotów. Bardzo typowe jest miejsce gdzie ta zmiana występuje, ponieważ obserwuje się ją zwykle na wardze górnej często jednostronnie, niekiedy może być obecna w jamie ustnej. Postać ta przebiega bez świądu, zmiana jest również niebolesna. Większość przypadków wrzodu eozynofilowego stwierdzana jest u kotów w wieku 5-6 lat. W przypadku stwierdzenia tej postaci zespołu eozynofilowego lekarz weterynarii zawsze musi wykluczyć choroby o podłożu nowotworowym

Drugą możliwą postacią zespołu jest płytka eozynofilowa (tarczka eozynofilowa) Ta z kolei najczęściej występuje u młodych zwierząt, nie stwierdzono predyspozycji związanej z

plcią i rasą. Zmiany mogą być pojedyncze lub mnogie. Płytki eozynofilowe są dobrze odgraniczone, wyniosłe ponad powierzchnie, kształtu owalnego lub okrągłego, barwy czerwonej lub pomarańczowej, czasem sączące a ich wielkość wynosi od 0,5 do 7 cm. Typowym miejscem gdzie są stwierdzone jest brzuch, bokach ciała i uda. W odróżnieniu od wrzodu w tej postaci występuje świąd.

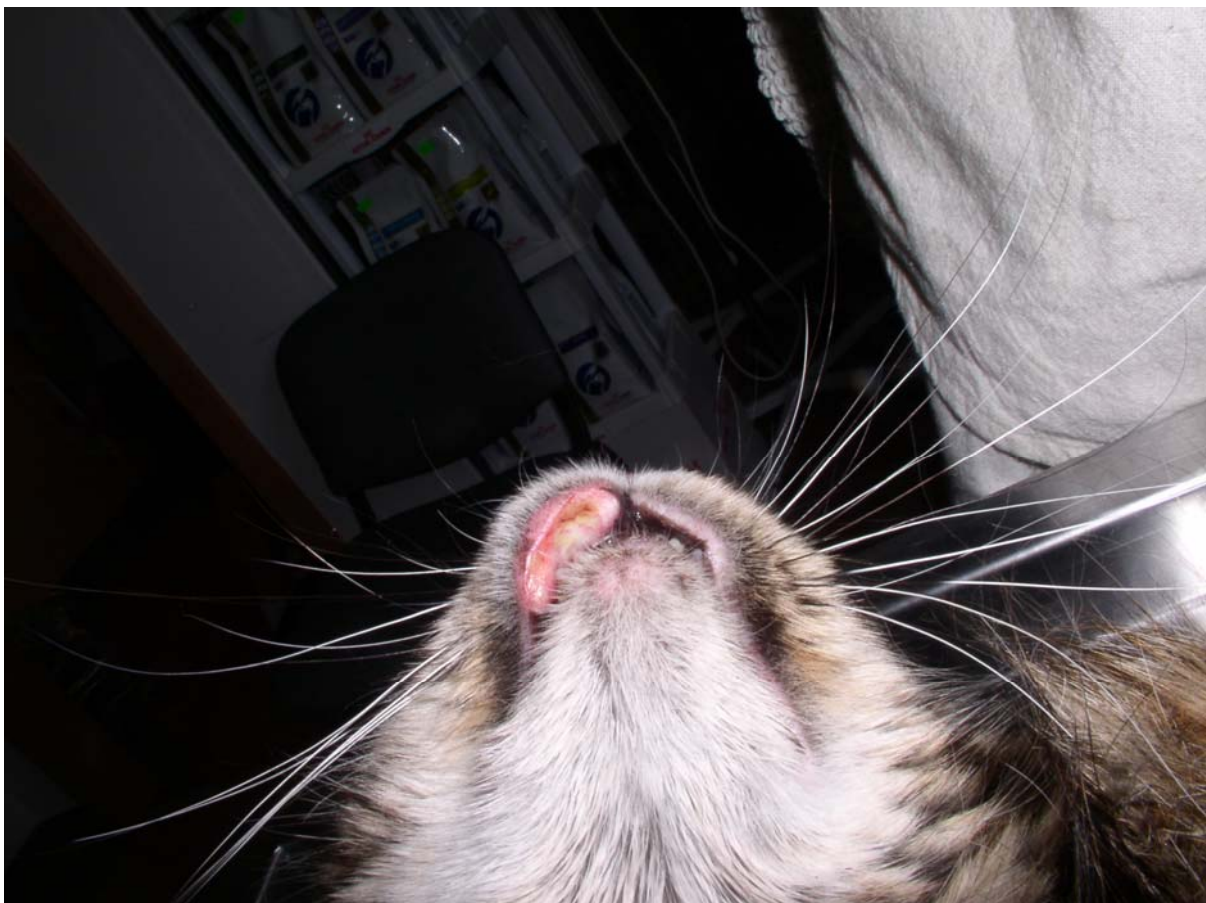
Ostatnią kliniczną postacią zespołu eozynofilowego jest ziarniniak eozynofilowy (ziarniniak liniowy) najczęściej spotykany jest u młodych zwierząt, częściej występuje u samic niż u samców. Podobnie jak w innych postaciach zespołu nie stwierdzono predyspozycji rasowych. Zwykle zmiany umiejscowione są na tylnej powierzchni ud, w okolicy twarzy, na grzbiecie nosa, w jamie ustnej: na podniebieniu twardym i języku. Zmiany są zwykle dobrze odgraniczone, wyniesione ponad powierzchnie, twarde o barwie od żółtawej poprzez różową do czerwonej. Zmiany obserwowane w jamie ustnej i na twarzy mają charakter grudkowy lub guzkowy. W pierwszym okresie rozwoju zmiany przypominają płytkę eozynofilową, następnie przyjmując kształt liniowy. Świąd w tej postaci zwykle nie jest obserwowany, w związku z tym pacjenci prezentowani są w stosunkowo późnym okresie rozwoju choroby, ponieważ właściciel nie widzi pierwszych objawów.

W wielu przypadkach (tak jak to Czytelnicy widzą na załączonych zdjęciach) objawy mogą wyglądać bardzo źle. Nie oznacza to jednak, że kota nie da się wyleczyć i doprowadzić do sytuacji, że wszystkie powstałe zmiany znikną.

Ponieważ zespół eozynofilowy nie jest chorobą, samo postawienie rozpoznania, że mamy z nim do czynienia nie rozwiązuje jeszcze problemu i nie umożliwia pełnego leczenia. W takiej sytuacji lekarz weterynarii zawsze będzie starał się dociec pierwotnej przyczyny choroby. Ponieważ zespół ten może powstawać przy bardzo wielu chorobach, badanie kota jest zwykle długotrwałe i wymaga wykonania szeregu badań dodatkowych. Lekarz będzie starał się wykluczyć wszystkie możliwe przyczyny pierwotne, takie jak infekcje bakteryjne, grzybicze, inwazje pasożytnicze czy choroby alergiczne. Dotarcie do prawdziwej przyczyny choroby często może zabrać nawet kilka tygodni, na przykład, gdy pierwotną przyczyną jest alergologia pokarmowa. Niekiedy do postawienia rozpoznania niezbędne jest również wykonanie badania histopatologicznego. Badanie to jest bardzo cenne i pozwala nie stwierdzenie, czy mamy do czynienia z zespołem eozynofilowym czy też z chorobą nowotworową.

W niektórych przypadkach może dochodzić do spontanicznego cofnięcia się zmian, niestety większość przypadków wymaga jednak leczenia. Najlepszym sposobem terapii jest, po ustaleniu przyczyny pierwotnej, leczenie kota w tym kierunku. Z naszej praktyki wynika, że bardzo wiele przypadków choroby ma podłoże alergiczne. U takich zwierząt istnieje

możliwość skutecznego leczenia. Przy alergii pokarmowej polega to na zastosowaniu odpowiednio dobranej diety, przy uczuleniu na pchły na stosowaniu profilaktyki przeciwpchlelej, przy atopii natomiast przykładowo, na zastosowaniu immunoterapii swoistej. W sytuacji gdy podjęte badania nie doprowadza do ustalenia przyczyny pierwotnej problemu istnieje również możliwość skutecznego leczenia objawowego. W niektórych przypadkach, zwłaszcza wrzodu eozynofilowego skuteczne jest stosowanie antybiotyków, w innych pomocne są glikokortykosteroidy. Ich użycie, nawet u kotów zawsze musi być ostrożne i przebiegać pod ciągłą kontrolą lekarza. Często chorobę można wyleczyć podając nowy lek jakim jest cyklosporyna. Niestety pomimo, że jest on w wielu przypadkach bardzo skuteczny, barierą w jego szerszym stosowaniu pozostaje wysoka cena. Pozytywne efekty przynosi również podanie zwierzętom dodatków żywieniowych w postaci wielonienasyconych kwasów tłuszczowych. W przypadku gdy pierwotną przyczyną okazała się alergia pokarmowa zastosowanie odpowiedniej diety (niestety przez cały czas życia kota) rozwiązuje problem.

zdj. 1 wrzód eozynofilowy

zdj. 2 ziarniniak liniowy

Zalecana literatura:

1. Bardagi M., Fondati, A. F., Lluís D. F.: Ultrastructural study of cutaneous lesions in feline eosinophilic granuloma complex. *Vet. Dermatol.* 2003, 14, 297-303.
2. Colombini, S., Hodgins, E. C., Foil, C. S., Hosgood, G., Foil, L.D.: Induction of feline flea allergy dermatitis and the incidence and histopathological characteristics of concurrent indolent lip ulcers. *Vet. Dermatol.* 2001, 12, 155 -161
3. Fondati A. : Feline Eosinophilic Skin Diseases. 27 WSAWA Kongres 2002 Grenada
4. Gelberg H. B., Lewis R. M., Felsburg P. J., Smith C.A.: Antiepithelial autoantibodies associated with the feline eosinophilic granuloma complex. *Am. J. Vet Res.* 1985, 46, 263-265.
5. Griffin C.D., Kwochka K., Macdonald J.: *Current Veterinary Dermatology.* Mosby Year Book St. Louis 1993
6. Guaguere E., Prelaud P.: *A practical guide to feline dermatology.* Merial 1999
7. Raskin R.E., Meyer D. J. : *Atlas of canine and feline cytology.* W.B. Saunders Company Philadelphia 2001
8. Scott D. W., Miller W. H., Griffin C. E.: *Small Animal Dermatology.* Saunders Company Philadelphia 2001
9. Watson T. D. G.: Diet and Skin Disease in Dogs and Cats. *J. Nutr.* 1998, 128, 2783S-2783S
10. Szczepanik M. *Dermatologia w praktyce. Psy i koty. Studium przypadków.* Elamed 2007